

Humus vijzelmaaier, veilige mulcher

De vijzelmaaiers van Humus hebben in ons land nog maar weinig bekendheid. Zowel wat de werking betreft als het scala aan toepassingen en uitvoeringen. De Humus Safety Mulcher heeft geen problemen met hoog gewas en ook houtachtig materiaal wordt goed verwerkt.

Tekst en foto's: Martin Smits

Iedereen weet wat een cirkelmaaier is en iedereen kent een klepelmaaier. We weten ook wat ze wel en wat ze niet kunnen. Een vijzelmaaier is een minder bekend principe. Fabrikant is de Zuid-Duitse Maschinenfabrik Bermatingen. De machines zijn al vanaf 1999 te koop onder de merknaam Humus. In Nederland zijn ze vooral bekend als bermmaaiers aan de eenassige trekkers. Maar het programma is aanzienlijk breder. Er is een

keur aan uitvoeringen en toepassingsmogelijkheden. Van der Klugt Groentechniek uit Hellevoetsluis is sinds januari 2005 importeur.

■ Vijzel

De naam vijzelmaaier duidt op de spiraalvormig geplaatste messen. Safety Mulcher is de naam die de fabrikant er aan geeft. Safety vanwege de veilige werking omdat er geen stenen of andere harde stukken wegspatten.

Mulcher omdat het maaisel sterk verkort, gekneusd en goed gespreid wordt achtergelaten en daardoor goed verteert. De spiraalvormig geplaatste tanden wekken de verwachting dat het maaisel naar de zijkant wordt afgevoerd, maar dat blijkt niet het geval. Ook niet als de machine een rug van slootmaaisel te verwerken krijgt. De spiraalvorm is niks meer dan een manier om de tanden egaal verdeeld te monteren. Alhoewel de spiraalvormige plaatsing

Ewald Oude Voshaar is werkvoorbereider bij de afdeling onderhoud van de gemeente Capelle aan den IJssel. "We draaiden eerder al met de kleinere Humus machines, maar nu ook met de grotere typen achter de trekker. De werking vinden we voor onze toepassing beter dan van een klepelmaaier en ze vragen minder vermogen. Ook het onderhoud is minimaal. Het beleid in de gemeente is nu wat vaker maaien van de berm en we voeren weinig materiaal meer afvoeren. Verschrallen bleek voor ons meer theorie dan praktijk en bewoners verlangen toch naar net ogende berm." ■

ook voor een groot deel verklaart waarom de machine in het werk erg rustig en zonder trillingen draait. Er zijn drie typen rotors. Een met 15 cm doorsnede voor een werkbreedte tot 90 cm, een met 20 cm voor 105 tot 155 cm werkbreedte en een met 40 cm doorsnede voor 155 tot 220 cm werkbreedte.

■ Snelheid

Net als een cirkelmaaier of een klepelmaaier moet de vijzelmaaier het hebben van de snelheid van de messen. In dit geval zijn dat kleine tandjes. De rotor van de twee kleinste typen draait met een toerental van ongeveer 5.000 omw./min. De 40 cm machine draait 3.000 toeren. Het gaat uiteindelijk niet zozeer om het toerental, maar om de snelheid van de messen. Die ligt zo rond 60 meter per seconde, ofwel zo'n 200 km/h. Dat is beslist niet gering, maar toch blijkt dat de machine geen stenen in het rond laat vliegen. Dat is een duidelijk verschil met een cirkelmaaier of een klepelmaaier. De Humus is veiliger.

■ Prima werk

Alle technische principes en mooie beloftes ten spijt, gaat het er om hoe de machine het doet. Tuin en Park Techniek liet daarom een machine demonstreren en vroeg enkele gebruikers naar hun ervaringen. Hierbij ging het om toepassingen in het slootkanten, bermbeheer en onderhoud op een vakantiepark. De ervaringen sluiten aan bij de indruk die ook de demonstratie achterliet. De machine draait heel stabiel en betrekkelijk geruisloos en maait probleemloos lang gras, maar ook al het andere dat hem voor de voeten komt. Als groot voordeel noemen de gebruikers dat de machine geen stenen of andere harde stukken wegslingert. Zo geven ze aan dat na de over-

stap naar de vijzelmaaier nog geen ruiten zijn gesneuveld. Ze bevestigen wat de leverancier claimt, namelijk dat het benodigde motorvermogen merkbaar minder is dan van een klepelmaaier. Dat is nog moeilijk om in een getal uit te drukken omdat een onafhankelijke test ontbreekt. Toepassingen onder andere bij Staatsbosbeheer laten zien dat de vijzelmaaier houtachtige gewassen beter afmaait dan een klepelmaaier. Daarnaast wordt slootvuil goed verwerkt en ook met een flink bramengewas heeft de maaier geen problemen. Een gebruiker kreeg een stuk spoorrails in de rotor. Toen brak er een segment van de rotor, maar dat was gemakkelijk te vervangen. De rotor was niet ontzet.

Waar de meningen wat verschillen is of het maaisel vergeleken met een klepelmaaier beter wordt verkort en daardoor beter verteert en of de machine omdat die geen zuigwerking heeft insecten, kikkers en aanverwant gedierte in het gras meer ontziet. De een meent zeker van wel, de ander betwijfelt of dat voor de praktijk wat uitmaakt.

De tanden staan in segmenten op een vijzel gemonteerd. De tanden zijn gehard, dat is een middenweg tussen slijtvastheid en taaierheid van de tanden. ■

De vergelijking met een klepelmaaier is voor de hand liggend, maar een vijzelmaaier kan ook een alternatief zijn voor een cirkelmaaier. Je kunt er zelfs een gazon mee maaien, maar in kort gras werkt het principe minder goed. Een recreatieveld waar het gras eigenlijk al een keer eerder gemaaid had moeten worden en waar ook allerlei ongeregeld spul in achter is gebleven, laat zich met de vijzelmaaier wel prima maaien. Ook als het nat is, wordt het maaisel goed verdeeld. Waar een cirkelmaaier meer moeite heeft met slechte omstandigheden begint de vijzelmaaier beter te werken.

■ Voor elk wat wils

De rotors zijn er in drie diameters. De kleinste en middenmaat rotors zijn vooral geschikt voor bijvoorbeeld een eenasser; de grotere diameters passen beter bij de combinatie met een trekker of een zelfrijdende maaier. De rotor is een soort van basisunit die op allerlei manieren gemonteerd kan worden. Humus levert ze als frontaanbouw, achteraanbouw maar ook als zijmaaier, een parallellogram arm of hydraulische maaierarm. Naar wens met aftakas of met hydromotor aandrijving. De vijzelmaaier is in staat om lang gewas te verwerken. Een rotordiameter van 20 cm lijkt niet veel, maar blijkt genoeg om bijvoorbeeld riet van meer dan een meter lengte goed te maaien en te vermalen. Het vermalen gebeurt al tijdens het maaien omdat de messen, meer tanden eigenlijk, door hun hoge toerental het materiaal in stukjes afvreten. Wie echt volop in het ruigere slootkanten- en bermwerk wil, is het beste af met een 40 cm machine. Maar het is verrassend om te zien hoeveel ook de kleinere rotors aan kunnen. ■

Martin Smits is freelance journalist, Biddinghuizen.